

Αθήνα, 31 Μαΐου 2007  
αρ. πρωτ: 4717/07.2.1

Πληροφορίες:  
Γρηγόρης Τσιούκας  
Τηλ.: 210-7289648

- ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.  
Διεύθυνση Αλλοδαπών & Μετανάστευσης  
Ευαγγελιστρίας 2  
105 63 ΑΘΗΝΑ

- Περιφέρεια Αττικής  
Διεύθυνση Αλλοδαπών & Μετανάστευσης  
Τμήμα Αλλοδαπών & Μετανάστευσης Αθηνών  
Σαλαμινίας 2  
118 55 ΑΘΗΝΑ

**ΘΕΜΑ: Τρόπος απόδειξης και υπολογισμού επαρκών πόρων για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής σε οικονομικά ανεξάρτητα άτομα.**

Στο Συνήγορο του Πολίτη περιήλθε η υπ' αριθμ. πρωτ. 4717/2007 αναφορά του κυρίου \*\* και της συντρόφου του κυρίας \*\*, οι οποίοι είναι Καναδοί πολίτες. Με την εν λόγω αναφορά τίγεται το ζήτημα του τρόπου απόδειξης και υπολογισμού των επαρκών πόρων για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας διαμονής σε οικονομικά ανεξάρτητα άτομα δυνάμει του άρθρου 36 του ν.3386/2005. Ειδικότερα:

Οι ενδιαφερόμενοι ήταν κάτοχοι των υπ' αριθμ. Φ.113429 (\*\*) και Φ. 178971 (\*\*) αδειών διαμονής της Περιφέρειας Αττικής ως άτομα οικονομικά ανεξάρτητα με ημερομηνία λήξης τις 30/06/2006 και 09/06/2006 αντίστοιχα. Το αίτημα ανανέωσης, ωστόσο, των εν λόγω αδειών (αιτήσεις ανανέωσης στο Δήμο Αθηνών με αριθμ. πρωτ. 4/43621/03-05-2006 και 4/43632/03-05-2006) δεν ικανοποιήθηκε με την αιτιολογία ότι πλέον, και στο πλαίσιο των σχετικών ρυθμίσεων του νέου νόμου για τους αλλοδαπούς (ν.3386/2005), δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και, πιο συγκεκριμένα, η προϋπόθεση περί επαρκών πόρων, η οποία, με βάση την υπ' αριθμ. 4415/17.3.2006 Κ.Υ.Α., προσδιορίζεται στο ύψος

των 2.000 Ευρώ το μήνα. Κατόπιν αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υπέβαλαν μέσω του Δήμου Αθηναίων τις υπ' αριθμ. 4/14118/13-03-2007 και 4/14306/14-03-2006 αιτήσεις επανεξέτασης των αιτημάτων τους από την Περιφέρεια Αττικής συνοδεύοντάς τες από υπομνήματα και συμπληρωματικά έγγραφα. Με νεότερα στοιχεία προσπαθούν να στοιχειοθετήσουν τη βασιμότητα των αιτημάτων τους επικαλούμενοι μεταξύ άλλων (λ.χ. συντάξεις, μισθώματα, ιδιόκτητη οικία του κυρίου \*\* στην οποία διαμένουν από κοινού) και σημαντικά ποσά τοποθετημένα σε τράπεζες σε προσωπικούς ή κοινούς λογαριασμούς ή σε άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Από τα επικαλούμενα στοιχεία των ενδιαφερόμενων, μάλιστα, φαίνεται ότι οι εισοδηματικές τους ροές, τουλάχιστον όσον αφορά τον κύριο \*\*, υπερβαίνουν σημαντικά τις 2.000 Ευρώ που προϋποθέτει ο νόμος για τη χορήγηση και ανανέωση μιας άδειας διαμονής οικονομικά ανεξάρτητου ατόμου.

Οι αιτήσεις επανεξέτασης των υποθέσεων \*\* και \*\* επί του παρόντος εκκρεμούν στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ.1 του ν.3386/2005 μια άδεια διαμονής οικονομικά ανεξάρτητου ατόμου χορηγείται εφόσον ο αιτών, μεταξύ των άλλων νόμιμων προϋποθέσεων, διαθέτει *«επαρκείς πόρους σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης»*. Περαιτέρω, σύμφωνα με την προαναφερόμενη Κ.Υ.Α., που εκδόθηκε σε συνέχεια των προβλέψεων του άρθρου 36 παρ.1 του ν.3386/2005 και στο πλαίσιο της εξουσιοδότησης του άρθρου 90 παρ.2 του ίδιου νόμου, το ύψος των επαρκών πόρων για την έκδοση άδειας διαμονής οικονομικά ανεξάρτητου ατόμου ορίζεται κατ' ελάχιστο σε 2.000 Ευρώ μηνιαίως. Όπως δε αναφέρεται στο σημείο 4 της εν λόγω απόφασης *«Το ύψος των πόρων αποδεικνύεται από σύνταξη του εξωτερικού, τραπεζικό λογαριασμό ή αποδεικτικά ότι διαθέτουν εξ ιδίων οικονομικά μέσα νόμιμης προέλευσης για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσής τους χωρίς να παρέχουν εξαρτημένη εργασία ή να ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα»*.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι για την απόδειξη των κατά την κείμενη νομοθεσία επαρκών πόρων προκειμένου να εκδοθεί μια άδεια διαμονής οικονομικά ανεξάρτητου ατόμου πρέπει να συνεκτιμώνται όλα τα προσκομιζόμενα περιουσιακά στοιχεία που συνεισφέρουν στη διαμόρφωση των εισοδηματικών του πόρων και είναι ικανά να διασφαλίσουν την *«κάλυψη των δαπανών διαβίωσης» «σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος»* (βλ. άρθρο 36 παρ.1 του ν.3386/2005). Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να συνεκτιμώνται εισοδήματα από συντάξεις, μισθώματα, τόκους από καταθέσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή από επενδύσεις σε άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Ειδικότερα, στο βαθμό που υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για εισοδηματικές ροές σε ετήσια βάση, οι οποίες υπερκαλύπτουν τις 24.000 Ευρώ, δηλαδή υπερκαλύπτουν επιμεριζόμενα κατά μήνα το προβλεπόμενο ποσό των 2.000 Ευρώ μηνιαίως, τα σχετικά αιτήματα των ενδιαφερόμενων θα πρέπει να γίνονται δεκτά, εφόσον, βέβαια, πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου. Τυχόν ακίνητη περιουσία των ενδιαφερόμενων στην Ελλάδα, εξάλλου, και ιδίως περιουσία που συμβάλλει στη μείωση των εξόδων διαβίωσης των αιτούντων με τη χρήση της για ιδιοκατοίκηση, πρέπει προφανώς να συνεκτιμάται αναλόγως.

Ως προς τον τρόπο υπολογισμού των προσκομιζόμενων περιουσιακών στοιχείων των ενδιαφερόμενων, και προκειμένου να μην παρουσιαστούν φαινόμενα καταστρατήγησης και

αντιφατικής ερμηνείας των διατάξεων του νόμου από τις εμπλεκόμενες κάθε φορά υπηρεσίες (π.χ. χορήγηση θεωρήσεων εισόδου σε οικονομικά ανεξάρτητα άτομα από τα Προξενεία και απορριπτικές αποφάσεις από τις Περιφέρειες), θα μπορούσαν ενδεχομένως να οριστούν συγκεκριμένα τεκμήρια αντικειμενικού χαρακτήρα για την απόδειξη σταθερών ροών μηνιαίου εισοδήματος 2.000 Ευρώ και ετήσιου 24.000 Ευρώ στις περιπτώσεις που οι ενδιαφερόμενοι επικαλούνται τις αποταμιεύσεις και τα περιουσιακά τους στοιχεία για να δικαιολογήσουν ότι διαθέτουν τους απαιτούμενους επαρκείς πόρους. Έτσι, θα μπορούσε λ.χ. να τεκμαίρεται αντικειμενικά ως εισοδηματική ροή ένα ορισμένο ποσοστό των προσκομιζόμενων τραπεζικών ή επενδυτικών λογαριασμών ή να αφαιρείται συγκεκριμένο κάθε φορά ποσό από τον υπολογισμό των επαρκών πόρων, το οποίο να προσδιορίζεται σε συνάρτηση και με την αντικειμενική αξία του ακινήτου, στις περιπτώσεις ιδιόκτητης κατοικίας των ενδιαφερόμενων στην Ελλάδα.

Επομένως, και στην περίπτωση των \*\* και \*\*, εάν τα προσκομιζόμενα στοιχεία αποδεικνύουν την ύπαρξη επαρκών και σταθερών πόρων για τις δαπάνες διαβίωσής τους σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, εάν δηλαδή αποδεικνύεται ότι έχουν εισοδηματικές ροές από διάφορες πηγές (λ.χ. συντάξεις, μισθώματα, αποταμιεύσεις) που υπερβαίνουν τα ελαχίστως απαιτούμενα 2.000 Ευρώ κατά μήνα και 24.000 Ευρώ κατ' έτος, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι το αίτημά τους πρέπει να γίνει δεκτό από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Κατά τη διαμόρφωση της κρίσης των υπηρεσιών, δε, πρέπει να συνεκτιμηθεί και το γεγονός ότι ο κύριος \*\* και η κυρία \*\* δεν είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν κάθε μήνα μίσθωμα καθώς συμβιώνουν στην ιδιόκτητη κατοικία του πρώτου.

Είναι, βέβαια, σαφές ότι στο βαθμό που οι \*\* και \*\* δεν είναι πλέον σύζυγοι τα αιτήματά τους εξετάζονται αυτοτελώς με συνέπεια, παρά τη συμβίωσή τους, να μην βρίσκουν εφαρμογή στην περίπτωση τους οι ρυθμίσεις που αφορούν τους συζύγους και επιτρέπουν άθροιση και συνυπολογισμό των πόρων που επικαλούνται για την κάλυψη των δαπανών τους.

Περαιτέρω, και με αφορμή την περίπτωση \*\* και \*\*, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει την άποψη ότι θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να παρασχεθούν διευκρινίσεις εκ μέρους του Υπουργείου, σύμφωνα και με τις ανωτέρω επισημάνσεις, προς όλες τις κατά τόπο αρμόδιες υπηρεσίες για τον τρόπο απόδειξης και υπολογισμού των επαρκών πόρων.

Η Αρχή μας, τέλος, επισημαίνει ότι από την εν λόγω περίπτωση αναδεικνύεται και η ανάγκη ειδικής μέριμνας για τους αλλοδαπούς που επί έτη διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα ως οικονομικά ανεξάρτητα άτομα χωρίς να τους έχει ζητηθεί έως σήμερα να αποδείξουν ότι διαθέτουν εισόδημα 2.000 Ευρώ το μήνα, προϋπόθεση που για πρώτη φορά θεσπίστηκε υπό το καθεστώς του ν.3386/2005 και, ειδικότερα, με την υπ' αριθμ. 4415/17.3.2006 Κ.Υ.Α.. Στις περιπτώσεις αυτές η διαμονή των ενδιαφερόμενων στην Ελλάδα τίθεται εκτός νομιμότητας χωρίς να έχει αλλάξει στην πραγματικότητα κάτι ως προς τους όρους διαβίωσής τους. Ταυτόχρονα η μετάπτωσή τους σε καθεστώς μη νόμιμης διαμονής επέρχεται χωρίς να έχει υπάρξει μια μεταβατική περίοδος ή να τους έχει δοθεί, τουλάχιστον, η δυνατότητα να αποδείξουν με νεώτερα στοιχεία ότι καλύπτουν τις δαπάνες διαβίωσής τους στην Ελλάδα, όπως αυτές προσδιορίζονται σήμερα.

Παρακαλούμε για τις απόψεις και ενέργειές σας τόσο για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις που θέτουμε υπόψη σας όσο και για το γενικότερο ζήτημα που αφορά τον τρόπο απόδειξης και υπολογισμού των επαρκών πόρων για την έκδοση των αδειών διαμονής σε οικονομικά ανεξάρτητα άτομα. Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση. Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή,

Ανδρέας Τάκης  
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

**Κοινοποίηση:**

Κύριο \*\*

Κυρία \*\*